

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

กระบวนการบังคับคดี โดยการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นกระบวนการบังคับคดี ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความ ที่บัญญัติถึงวิธีการต่าง ๆ เพื่อจะดำเนินการยึดทรัพย์สิน ที่เป็นสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เข้าสู่กระบวนการบังคับคดี เพื่อให้ได้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ให้ครบถ้วนตามมูลหนี้ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา อาจกล่าวได้ว่าความมีประสิทธิภาพของการบังคับคดี จะเป็นกระบวนการที่รับรอง คู่ครองคู่ความ ให้ได้รับความเป็นธรรมจากศาลสถิตยุติธรรม หากการบังคับคดีไม่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ ผลเสียที่ตามมาก็คือ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการบังคับคดีนั้น ๆ และขาดความเชื่อมั่น ความศรัทธา ต่อการบังคับคดี

ส่วนวิธีการบังคับคดีสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง แต่เดิมนั้นสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ถูกมองว่าเป็นทรัพย์ที่ไม่ค่อยมีราคามากมายนัก ประกอบกับเป็นทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ง่าย จึงทำให้การบังคับคดีกับทรัพย์ประเภทนี้ ไม่ค่อยได้รับความสนใจจากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามากนัก การจะยึดทรัพย์ก็ทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจาก ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อรู้ตัวว่าจะถูกบังคับคดี ก็จะดำเนินการย้าย ถ่ายเท ทรัพย์นั้นไปเสียให้หมด เพื่อไม่ให้ถูกบังคับคดี ทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ถึงแม้จะชนะคดี แต่ก็ไม่ได้ทรัพย์สินจากลูกหนี้ตามคำพิพากษามาดำเนินการบังคับคดีได้ จึงเปรียบเสมือนเป็นการชนะคดีเพื่อแพ้เท่านั้นเอง ดังนั้นการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง หากเจ้าหนี้ต้องการจะยึดก็มักจะไม่ได้อะไร ถึงแม้ได้มาก็ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา จึงไม่มุ่งที่จะดำเนินการบังคับคดีโดยยึดที่ตัวสังหาริมทรัพย์ แต่คงประสงค์ที่จะยึดอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้เท่านั้น เนื่องจากเป็นทรัพย์ที่มีราคาสูง และไม่อาจเคลื่อนที่ได้ จึงไม่สามารถย้ายถ่ายเท ทรัพย์ประเภทนี้ให้พ้นจากการบังคับคดีได้โดยง่ายเหมือนดังเป็นทรัพย์ประเภทสังหาริมทรัพย์ แต่หากจะพิจารณาถึงภาวะในปัจจุบัน สังคมมีความเจริญมากขึ้น สิ่งประดิษฐ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ หรือทรัพย์สิน หรือวัตถุใด ๆ ที่เป็นสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ได้มีการประดิษฐ์ และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการคุ้มครองสิ่งประดิษฐ์ ตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ทำให้ทรัพย์ประเภทนี้ เป็นทรัพย์ที่มีราคาแพงบางชนิด อาจมีราคาสูงกว่าอสังหาริมทรัพย์เสียด้วยซ้ำ เช่นรถยนต์บางชนิดหรือบางยี่ห้อ เครื่องจักร สิ่งประดิษฐ์บางชนิดที่มี

เทคโนโลยีสูง หรืองานจิตรกรรม ศิลปกรรมบางประเภท ดังนั้นสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างเหล่านี้ จึงมีความสำคัญในการบังคับคดีเพราะเป็นที่มียุทธราคาสูง และการยึดทรัพย์เหล่านี้จะทำให้เจ้าหนี้ได้รับผลเต็มตามคำพิพากษาได้

เมื่อการบังคับคดีสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างในปัจจุบันมีความสำคัญต่อการบังคับคดี โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายึดทรัพย์เหล่านี้มาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้แก่ทรัพย์ประเภทนี้เป็นทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ง่าย ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจึงทำการยกย้ายถ่ายเท หรือจำหน่ายจ่ายโอนได้โดยง่าย ประกอบกับหลังจากต่างมีคำพิพากษาแล้วมีระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องปฏิบัติตามคำบังคับ จึงมีระยะเวลาเพียงพอที่จะให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ทำการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินของตน ในระหว่างนี้ได้

โดยผู้เขียนเห็นว่า ควรนำเอาวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษามาใช้หลังคำพิพากษาได้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพราะจากการพิจารณาถึงตัวบทกฎหมายในเรื่องวิธีการชั่วคราว ประกอบกับกฎหมายอื่น ๆ หรือเห็นว่าน่าจะใช้วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษามาใช้หลังพิพากษาได้ โดยพิจารณาดังนี้ตามมาตรา 254 วรรคสุดท้ายบัญญัติว่า “ในระหว่างระยะเวลานับแต่ศาลชั้นต้น หรือศาลอุทธรณ์ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดี หรือชี้ขาดอุทธรณ์ไปจนถึงเวลาที่ศาลได้รับอุทธรณ์หรือฎีกา คำขอตามมาตรา นี้ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นมีอำนาจที่จะสั่งอนุญาต หรือยกคำขอของเช่นว่านี้” ซึ่งน่าจะแปลว่าในระหว่างระยะเวลาตั้งแต่ศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ได้อ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งจนถึงเวลาที่ศาลได้รับอุทธรณ์หรือฎีกาก่อนส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ฎีกา ถ้ามีคำขอชั่วคราว (ซึ่งเป็นการขอหลังคำพิพากษา) ขึ้นมาให้อำนาจศาลชั้นต้นที่จะมีอำนาจสั่งอนุญาต หรือยกคำขอเสียได้ ซึ่งมีความสนับสนุนให้เห็นชัดขึ้นอีกในมาตรา 144 (3) ซึ่งบัญญัติว่าเมื่อศาลใดมีคำพิพากษาหรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดี หรือในประเด็นข้อใดแห่งคดีแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้นอันเกี่ยวกับคดี หรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วนั้น เว้นแต่กรณีจะอยู่ภายใต้ข้อบังคับแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วย...(3) การดำเนินวิธีบังคับชั่วคราวในระหว่างการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา ตามมาตรา 254 วรรคสุดท้าย

คือถ้าศาลชั้นต้นรับอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วส่งไปยังศาลอุทธรณ์หรือฎีกาศาลนั้น ๆ จึงจะเป็นผู้มีอำนาจสั่ง

นอกจากนี้ ป.พ.พ. มาตรา 4 บัญญัติว่า “อันกฎหมายนั้นท่านว่าต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใด ๆ แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ

เมื่อใดไม่มีบทกฎหมายที่จะยกขึ้นมาปรับคดีได้ ท่านให้วินิจฉัยคดีนั้นตามคลองจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น

ถ้าและไม่มีจารีตประเพณีเช่นนั้น ท่านให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง” จึงน่าจะนำบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งที่พอจะนำมาใช้ได้บ้าง

ตาม ประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 7 (2) “บรรดาคำฟ้องและคำขอที่เสนอ เกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งศาล ซึ่งบรรดาคำฟ้องหรือคำขอนั้น จำต้องมี คำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วนและถูกต้องนั้น ให้เสนอต่อ ศาลที่ระบุไว้ในมาตรา 302” และในมาตรา 302 บัญญัติว่า “ศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีหรือ มีอำนาจทำคำ วินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับการบังคับคดี ตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง จึง ได้เสนอต่อศาลตามบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ คือ ศาลที่ได้พิพากษาพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีใน ชั้นต้น...” ซึ่งทั้งสองมาตราก็กล่าวถึงแต่เรื่องการบังคับคดีไว้ได้พูดถึงเรื่องวิธีการชั่วคราวก่อน พิพากษา และวิธีการชั่วคราวก่อนคำพิพากษาเป็นคนละส่วนกับการบังคับคดี แต่เป็นอุปกรณ์ของ การบังคับคดี วิธีการชั่วคราวหลังคำพิพากษาก็น่าจะเป็นอุปกรณ์ของการบังคับคดีด้วย บทบัญญัติ ในเรื่องวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา น่าจะอนุโลมนำมาใช้หลังคำพิพากษาไว้ และโดยอนุโลม มาตรา 134 ซึ่งอาจถือว่าเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง บัญญัติว่า “ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ห้ามมิ ให้ศาลที่รับฟ้องไว้ ปฏิเสธไม่ยอมพิพากษา หรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีโดยอ้างว่าไม่บทบัญญัติแห่ง กฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดี หรือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะใช้บังคับนั้นเคลือบคลุมหรือไม่ บริบูรณ์” ฉะนั้น เมื่อมีคำร้อง ขอให้ใช้วิธีการชั่วคราวหลังคำพิพากษาขึ้นมาจะถือว่า ประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 134 ห้ามมิให้ศาลปฏิเสธไม่ส่งคำร้องโดยอ้างว่าไม่ถึงบท บัญญัติแห่งกฎหมายที่จะใช้บังคับ ฯลฯ คือศาลต้องส่ง แต่จะส่งให้ใช้วิธีการชั่วคราว คือให้ยึดหรือ อายัดชั่วคราว หลังคำพิพากษาโดยที่ไม่มีเหตุสมควรตาม ประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 245 , 255 หรือในกรณีขอยึดชั่วคราวหลังคำพิพากษาโดยฉุกเฉินตามมาตรา 254 , 266 ถ้าศาลจะไม่ อนุญาตโดยเห็นว่าจะไม่ฉุกเฉินก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

นอกจากนี้ถ้าพิจารณาควบกับบัญญัติมาตรา 21 (2) และ 22 (1) ของพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรมแล้วอาจจะชัดเจน โดยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาตรา 21 (2) บัญญัติว่า “ผู้พิพากษา คนใดคนหนึ่งมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ซึ่งมีใช่เป็นไปในทางวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดี” และ มาตรา 22 (1) บัญญัติว่า “ในศาลชั้นต้นผู้พิพากษานายเดิยวมีอำนาจเกี่ยวแก่คดี ซึ่งอยู่ในอำนาจ ของศาลนั้น ดังต่อไปนี้ (1) ทำการไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องหรือคำขอที่ยื่นต่อศาลในคดีแพ่ง ” จะเห็นได้ว่าคำร้องขอให้ยึดหรืออายัดทรัพย์ชั่วคราวหลังคำพิพากษาไม่ว่าจะขอยึดชั่วคราวโดยนำ เอมามาตรา 254 ไปใช้ หรือขอยึดในกรณีฉุกเฉินด้วยตามมาตรา 254 ประกอบด้วยมาตรา 266 จะ ต้องยื่นต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษา หรือมีคำสั่งชี้ขาดคดี การที่ศาลจะส่งอนุญาตให้ยึดหรืออายัดทรัพย์ จำเลยชั่วคราว หลังคำพิพากษาโดยฉุกเฉินหรือไม่ฉุกเฉิน หรือจะส่งไม่อนุญาตให้ยึดอายัดชั่วคราว

โดยเห็นว่าไม่ฉุกเฉิน หรือไม่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 254 , 244 นั้น คำสั่งของศาลไม่ใช่เป็นคำสั่งในทางวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดี เพราะข้อพิพาทแห่งคดีได้วินิจฉัยมาแล้วโดยศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา แล้วแต่กรณี ศาลจึงมีอำนาจสั่งได้ ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 21 (2) และ 22 (1)

ฉะนั้น ตามความเห็นของผู้เขียน จากเหตุผลประกอบดังที่กล่าวมา ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำขอให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวหลังศาลพิพากษาตาม มาตรา 254 หรือในกรณียื่นคำขอในกรณีเร่งด่วน ตามมาตรา 254 ประกอบมาตรา 266 ถ้าศาลได้สอบสวนแล้วเห็นว่า มีเหตุฉุกเฉินและสมควรให้ยึดหรืออายัดชั่วคราว ก็มีอำนาจสั่งให้ยึดหรืออายัดชั่วคราวได้ หรือถ้าในกรณีที่มีการส่งคำบังคับให้จำเลยแล้ว ยังอยู่ในระหว่างเวลาตามคำบังคับ ถ้าจำเลยมีพฤติกรรมหรือมีเหตุว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษา จะทำการย้ายถ่ายทรัพย์สินของตน ให้เจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลตั้งเวลาคำบังคับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 23 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ขอให้ศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทันที ซึ่งเป็นมาตรการของกฎหมายที่สามารถกระทำได้รวดเร็วกว่า หรือถ้าไม่มีเหตุฉุกเฉิน จะสั่งอนุญาต ตามมาตรา 254 , 255 ก็ได้ หรือถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นไม่มีเหตุสมควรและไม่มีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีการชั่วคราวมาใช้ก็ไม่อนุญาตให้ยึดหรืออายัด ฯลฯ หรือกล่าวโดยสรุป ถ้ามีคำร้องขอให้ใช้วิธีการชั่วคราวหลังคำพิพากษาขึ้นมา ศาลน่าจะสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตได้โดย

(1) อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ มาตรา 254 , 255 , 266 ประกอบด้วยมาตรา 144

(3)

(2) โดยอนุโลมมาตรา 254 , 255 , 266 หรือ 267 โดยถือว่าเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง

(3) อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ มาตรา 23

(4) โดยอาศัยอำนาจของศาลทั่ว ๆ ไปตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 21

(2) และมาตรา 22 (1)

สรุปปัญหาประการต่อมา คือ ปัญหาเรื่องการค้นของเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งจากการศึกษาผู้เขียนพบว่า การค้นเพื่อยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในทางปฏิบัติจะค้นได้ต่อเมื่อไปค้นยังบ้านหรือภูมิลำเนาของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่หากทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไปอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทำการเข้าไปยึดได้หรือไม่ กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ ผู้เขียนจึงเห็นสมควรให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสายยื่นคำร้องต่อศาล แสดงถึงเหตุอันสมควรเชื่อว่า มีทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร หรือวัตถุอื่นใด อันเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อขอให้ศาลออกหมายค้นสถานที่ของบุคคลอื่นได้ โดยให้

ศาลได้สวน เพื่อพิจารณาให้ศาลออกหมายค้นสถานที่นั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการเข้าไปค้นและยึดทรัพย์เหล่านั้นได้

ส่วนกรณีปัญหาในการค้นบ้านของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นหญิง และพบว่าหญิงนั้นใส่เครื่องเพชรทองมีราคา เจ้าพนักงานบังคับคดีจะใช้กำลังปลดเอาทรัพย์สินนั้นไปไม่ได้ หรือกรณีหญิงนั้นถอนเครื่องเพชรทองที่สวมใส่แล้วใส่เข้าไปในช่องคลอดของตัวเอง หากเจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งบังคับให้ส่งมอบแล้วไม่ยอมส่งมอบก็ย่อมถือว่าเป็นการขัดขวางการบังคับคดี เช่นนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีชอบที่จะร้องขอคำสั่งตำรวจไปช่วยเหลือตามกฎหมาย โดยเฉพาะกรณีเป็นชายขัดขวาง ก็อาจใช้ขอคำสั่งตำรวจชาย แต่หากกรณีผู้ขัดขวางตามกรณีดังกล่าวเป็นหญิง เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ชอบที่จะขอคำสั่งตำรวจที่เป็นผู้หญิงมาร่วมทำการตรวจค้นด้วย

สรุปปัญหาประการต่อมาคือเรื่องการยึดทรัพย์บังคับคดี จะทำการยึดโดย 2 วิธี คือการยึดทรัพย์ชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งต้องดำเนินการยึดทรัพย์เฉพาะเจาะจงนั้นมาส่งคืนให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่หากคำพิพากษาของศาลเป็นการให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ชำระหนี้เงิน เจ้าพนักงานบังคับคดี นอกจากจะมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 278 คือ มีอำนาจยึดอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้แล้ว ยังมีอำนาจให้รวบรวมเงินให้พอชำระหนี้ตามคำพิพากษาอีกด้วย การรวบรวมเงินเช่นนี้ กฎหมายกำหนดวิธีการไว้ว่า อาจกระทำได้โดยวิธียึดอายัดและขายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ความยุ่งยากเกี่ยวกับการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ได้เป็นปัญหาถึงศาลมาก โดยเฉพาะปัจจุบัน ปัญหาการบังคับคดีสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 303 บัญญัติว่า “การยึดเอกสารหรือสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำโดย.....(2) มอบไว้ในความอารักขาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยความยินยอมของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือคงไว้ในอารักขาของบุคคลอื่นใดซึ่งครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่ และแจ้งการยึดให้ลูกหนี้หรือบุคคลเช่นว่านั้นทราบ กับต้องกระทำให้การยึดนั้นเห็นประจักษ์แจ้งโดยการประทับตราหรือกระทำโดยวิธีอื่นใดที่เห็นสมควร” ดังนั้น ปัญหาคือว่า การประทับตราเป็นองค์ประกอบของการยึดหรือไม่ ถ้ายังไม่ประทับตราการยึดสมบูรณ์หรือไม่ และการประทับตราจะอย่างไร เพราะหากปัญหาเหล่านี้ยังคงคลุ้มเคลือ ก็จะก่อให้เกิดปัญหายุ่งยาก ในการบังคับคดีต่อไปอีกมากมาย

จากการศึกษาและพิจารณา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 303 และระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. 2522 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่น ๆ พบว่าหลักเกณฑ์การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ยังมีปัญหาถึงความสมบูรณ์ของการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ไม่เป็นไป

ตามเจตนารมณ์ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการบังคับคดี ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา มิได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษา จากการบังคับคดีและจะทำให้กระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคลภายนอกผู้สุจริต ผู้เขียนเห็นว่าหลักเกณฑ์การบังคับคดี ในกรณีการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 303 ซึ่งวางหลักว่า เมื่อได้ตัวทรัพย์แล้ว “ต้องกระทำให้การยึดนั้นเห็นประจักษ์แจ้ง โดยการประทับตรา หรือกระทำโดยวิธีอื่นใดที่เห็นสมควร” ตามหลักกฎหมายดังกล่าว การยึดนั้นต้องกระทำ 2 ประการ คือ

1. การยึดต้องกระทำต่อตัวทรัพย์
2. การยึดทรัพย์นั้นต้องมีการทำให้เห็นประจักษ์แจ้ง โดยการประทับตรา

จึงจะเป็นการยึดโดยสมบูรณ์ตามกฎหมาย จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวทำให้การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง มีขั้นตอนที่จะกระทำการยึดให้ได้ตัวทรัพย์และความสมบูรณ์ของการยึดได้ยาก ผู้เขียนเห็นว่า ความสมบูรณ์ของการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีมีเจตนาและเข้าตรึงทรัพย์ที่จะทำการยึด โดยการแจ้งว่าจะยึดทรัพย์ต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือต่อผู้ครอบครองทรัพย์ในขณะที่ทำการยึด ก็ถือว่าเป็นการยึดโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้วและทรัพย์นั้นตกอยู่ในการบังคับคดีเรียบร้อยแล้ว ส่วนขั้นตอนการกระทำใด ๆ ต่อตัวทรัพย์ เช่น การประทับตรา หรือแสดงเครื่องหมายใด ๆ ที่ตัวทรัพย์เป็นการกระทำภายหลังจากการยึดทรัพย์ที่สมบูรณ์แล้ว เพื่อให้บุคคลภายนอกทราบถึงการที่ทรัพย์นั้นถูกยึด โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว

นอกจากปัญหาองค์ประกอบของการยึดทรัพย์แล้ว ในการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างควบตามกฎหมายและระเบียบของกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. 2522 วิธีปฏิบัติตามระเบียบราชการ คำสั่ง และข้อบังคับ มิได้แบ่งแยกอย่างชัดเจน ถึงการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างประเภทต่าง ๆ จึงไม่เหมาะสมต่อการทำการยึดสังหาริมทรัพย์ในแต่ละประเภทนั้น ๆ และก่อให้เกิดปัญหาอีกหลายประการตามมา คือ

- 1) กรณีการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์

จากการศึกษาและพิจารณาสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์ ในตัวทรัพย์ มีลักษณะคล้ายกับอสังหาริมทรัพย์ ที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์เช่นเดียวกัน แต่การบังคับคดีในทรัพย์ 2 ประเภทนี้ มีวิธีการและขั้นตอนที่แตกต่างกันมาก กล่าวคือ การยึดอสังหาริมทรัพย์ โดยหลักแล้วจะยึดถือทะเบียนกรรมสิทธิ์ในตัวทรัพย์นั้นเป็นสำคัญ คือ จะทำการยึดทางทะเบียนเป็นหลัก แต่การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์ ตามหลักกฎหมายและระเบียบกระทรวงยุติธรรม จะเห็นว่ามิได้คำนึงถึงทะเบียนกรรมสิทธิ์ของทรัพย์ประเภทนี้เป็นสำคัญ แต่จะมุ่งถึงการยึดที่ตัวทรัพย์เป็นหลัก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 303 ซึ่งจะเห็นว่า การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างที่มีทะเบียนกรรมสิทธิ์นี้ จะก่อให้เกิดปัญหาของการยึด เนื่องจาก

การยึดดังกล่าว มิได้คำนึงถึงทะเบียนกรรมสิทธิ์ เป็นองค์ประกอบของการยึด เช่นเดียวกับ การยึด อสังหาริมทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 304 เพราะสังหาริมทรัพย์มี รูปร่างประเภทนี้การโอนกรรมสิทธิ์จะต้องมีการจดทะเบียนก่อนนายทะเบียนพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนั้น ถ้าการยึดสังหาริมทรัพย์ประเภทนี้ กระทำการยึดต่อตัว ทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นหลัก ก็อาจจะทำให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ ที่มีชื่อเป็นเจ้าของทะเบียนที่มีใช้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ได้รับความเสียหายจากการยึด และอีกทั้งจะ ทำให้การบังคับคดีไม่เสร็จสิ้นเพราะเจ้าของผู้มีชื่อทางทะเบียน ก็จะมาร้องขอต่อศาลให้ปล่อยทรัพย์สิน ที่ยึด ซึ่งก็จะต้องมีการดำเนินกระบวนการพิจารณา ในเรื่องการร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึดเสียก่อน จึง จะดำเนินการบังคับคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินต่อไป ซึ่งจะทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นอย่างมาก และไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายในการบังคับคดี

2) กรณีการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างประเภทมีทะเบียนการให้มิให้ใช้

จากการศึกษาและพิจารณา ทรัพย์สินประเภทนี้ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินจะต้องมีการจด ทะเบียนขออนุญาตต่อทางราชการที่จะมีทรัพย์สินหรือใช้ทรัพย์สินเสียก่อน เช่น รถยนต์ จะต้องมี การจดทะเบียนต่อกรมการขนส่งทางบก และอาวุธปืนจะต้องจดทะเบียนขออนุญาตการมีอาวุธปืนต่อกรม ตำรวจซึ่งจะเห็นว่าทรัพย์สินประเภทนี้มีการจดทะเบียนการขออนุญาตการให้มิให้ใช้ในตัวทรัพย์สินเท่านั้น แต่มิได้มีการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ ในตัวทรัพย์สินแต่อย่างใด ดังนั้น การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ประเภทนี้ ตามหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 303 ที่บัญญัติไว้ถึงวิธี การยึดทรัพย์สินประเภทนี้ไว้เช่นเดียวกับสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ที่ไม่มีทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์อย่าง ใด ๆ ซึ่งในการยึดจะต้องทำการยึดที่ตัวทรัพย์สินเป็นสำคัญ ก็ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ตกอยู่ในการบังคับคดี การแจ้งต่อนายทะเบียนทรัพย์สินนั้น ไม่ใช่องค์ประกอบของการที่จะทำให้การยึดไม่สมบูรณ์ แต่การ แจ้งเป็นเพียง เพื่อแจ้งให้ทราบว่าทรัพย์สินนั้นได้ถูกนำยึดแล้ว หรือเพียงเพื่อมิให้มีการเปลี่ยนแปลง ทางทะเบียนต่อไปได้ หรือในกรณีชื่อทางทะเบียนเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ตัวทรัพย์สินนั้น ได้มีการจำหน่าย จ่ายโอน ไปยังบุคคลภายนอกแล้ว แต่มิได้มีการเปลี่ยนแปลงทะเบียน ก็ถือว่า ทรัพย์สินนั้น กรรมสิทธิ์ตกไปยังบุคคลภายนอกแล้ว ซึ่งจะบังคับคดีกับทะเบียนแห่งทรัพย์สินนั้น ก็ถือว่า ตัวทรัพย์สินยังไม่ตกอยู่ในการบังคับคดีแต่อย่างใด เพราะลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้เป็นเจ้าของกรรม สิทธิ์ในตัวทรัพย์สินนั้นแล้ว อีกทั้ง เมื่อคำนึงสภาพแห่งตัวทรัพย์สิน และสถานะเศรษฐกิจ สังคม ใน ปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า ทรัพย์สินที่มีการจดทะเบียนการให้มิให้ใช้ มักเป็นทรัพย์สินที่มีราคาแพงและบาง

ชนิด อาจมีราคาแพงกว่าอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น รถยนต์บางคันอาจมีราคาเป็นจำนวนเงินหลาย ๆ ล้านบาท ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่ากรยึดทรัพย์ประเภทนี้ก็มีปัญหาอยู่หลายประการ

นอกจากปัญหาในเรื่องความสมบูรณ์ของการยึด และปัญหาการยึดตามประเภทของสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างต่าง ๆ แล้ว ปัญหาความล่าช้าของการบังคับคดีก็เป็นข้อขัดข้องประการหนึ่งที่ทำให้การบังคับคดีไม่สมดังเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ความล่าช้าของการบังคับคดีนี้เป็นผลมาจากหลักกฎหมายเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างเป็นทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ และสามารถโอนกรรมสิทธิ์ในตัวทรัพย์ได้ง่าย ดังนั้นจึงเป็นการยากแก่การพิสูจน์ว่า บุคคลใดเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่แท้จริงในตัวทรัพย์ที่ทำการยึด ทำให้เกิดปัญหาขัดข้องในการนำยึดทรัพย์และความล่าช้า อีกทั้งความสมบูรณ์ของการโอนกรรมสิทธิ์ก็กระทำได้ง่าย หรือจำหน่ายจ่ายโอนได้ด้วยคำสั่งมอบทรัพย์ บางกรณีลูกหนี้ผู้ไม่สุจริต อาจดำเนินการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์โดยฉ้อฉลและส่งมอบไปยังบุคคลภายนอกก่อนมีการยึดทรัพย์นั้น ปัญหาว่าทรัพย์ที่ลูกหนี้กระทำการโดยไม่สุจริต และส่งมอบทรัพย์แก่บุคคลภายนอกเมื่อไหร่จึงเป็นปัญหายากแก่การพิสูจน์ว่า บุคคลภายนอกได้สิทธิมาก่อนการยึดหรือไม่ อีกทั้ง ตามกระบวนการหรือขั้นตอนก่อนการยึดทรัพย์ ยังมีระยะเวลาานพอ และมีช่องว่างของกฎหมายบางประการ ที่จะทำให้ลูกหนี้เคลื่อนย้ายทรัพย์ หรือจำหน่ายจ่ายโอนให้ทรัพย์นั้นพ้นจากการ บังคับคดีได้ ทำให้เจ้าหนี้ไม่สามารถนำยึดทรัพย์มาเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้

จากปัญหาเรื่องการนำยึดดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการร้องขอปล่อยทรัพย์ที่ยึดหรือการร้องขอจัดทรัพย์ จากเจ้าของทรัพย์ที่แท้จริง หรือจากบุคคลภายนอกผู้ไม่สุจริต หรือมีการกระทำการโดยร่วมมือกับลูกหนี้มาร้องขอเพื่อให้ปล่อยทรัพย์ที่ยึด ซึ่งในการร้องขอให้ปล่อยทรัพย์ที่ยึดนี้ ก็จะต้องมีการพิสูจน์ว่าบุคคลใดเป็นเจ้าของทรัพย์ที่แท้จริงจากศาล ซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลาในการสืบพยาน ทั้งฝ่ายผู้ร้องขอจัดทรัพย์กับพยานฝ่ายโจทก์ผู้นำยึดทรัพย์นั้น ทำให้เกิดความล่าช้าในการบังคับคดี เพราะแม้ว่าศาลจะให้ยกคำร้องทรัพย์หรือให้ปล่อยทรัพย์ ก็ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลภายนอกผู้สุจริตอยู่นั่นเอง

จากปัญหาที่กล่าวมา กระบวนการบังคับคดีจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางและระบบของการบังคับคดีให้มีวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม ต้องมีความสอดคล้องทั้งในด้านองค์กร และบุคลากร ที่ดำเนินการบังคับคดี และขั้นตอนวิธีการต่าง ๆ ของการบังคับคดี ซึ่งถ้าหากมีการวางระบบที่ดีมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันเป็นอย่างดีแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความคล่องตัว ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการต่อไป

การบังคับคดี ตามคำพิพากษานั้น อาจมีระบบการบังคับคดีที่ไม่เหมือนกันในทุก ๆ ประเทศ ในระบบการบังคับคดีของต่างประเทศ Common Law การบังคับคดีเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร ส่วนในระบบของประเทศไทย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเป็นระบบกึ่ง คือ กรมบังคับคดีเป็นของฝ่ายบริหาร แต่ศาลเป็นผู้ควบคุมดูแลค่อนข้างมาก ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ควรให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจมากขึ้น เพราะการบังคับคดี ไม่ใช่เป็นการทำตามกฎหมายอย่างเดียว ต้องมีวิทย์จัดการเข้ามาร่วมด้วย

หลักการของการบังคับคดีมีเจตนารมณ์คือ ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา และลูกหนี้ตามคำพิพากษาเสียหายน้อยที่สุด ในขั้นตอนนี้มิใช่เป็นเรื่องบุคคลใดแพ้หรือชนะคดี แต่ต้องมีวิทย์การจัดการให้สมประโยชน์มากที่สุด จึงควรมีระบบการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ระหว่างบังคับคดี เพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพย์สินของลูกหนี้ ต้องจัดการให้เจ้าหน้าที่ได้รับผลเต็มตามคำพิพากษา ในประเทศสหรัฐอเมริกา ศาลสามารถตั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นบริษัทการเงินเข้ามาบริหารกิจการของลูกหนี้ เจ้าหนี้ต้องการเงินก้อน ก็สามารถนำสิทธิตามคำพิพากษาไปทำการซื้อขายลดได้ ดังเช่น เป็นตราสารของการบังคับคดี

การบังคับคดีต้องคำนึงถึงวิธีการจัดการ เพราะขั้นตอนนี้ไม่ใช่ประเด็นโต้แย้งในเรื่องการกล่าวหากัน การบังคับคดีจึงไม่ใช่หน้าที่ของศาล แนวความคิดนี้แตกต่างกัน ถ้าให้ศาลมาดำเนินการทุกอย่างจะปนเปกัน เพราะมาตรฐานจะแยกกันไม่ชัดเจน เมื่อศาลมีคำพิพากษามาตัดสินคดีแล้ว ความโต้แย้งในประเด็นแห่งคดีควรจบลง ต่อมาต้องเป็นการดำเนินการเพื่อชำระหนี้ ตามคำพิพากษาทันที เพราะความบาดหมางอาจเกิดขึ้น นโยบายทางแพ่ง ควรให้ความพิพาทจบลงโดยเร็วที่สุด และเพื่อให้เจ้าหน้าที่และลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ประโยชน์ร่วมกัน เว้นแต่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นใหม่ จะทำอย่างไร มี 2 แนวคิด คือ

- 1) เจ้าพนักงานบังคับคดีชี้ขาดไปได้ ถ้ากรมบังคับคดีแข็งแกร่งจะชี้ขาดได้
- 2) ให้นำข้อพิพาทกลับมาสู่ศาล

ดังนั้น การบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาของประเทศไทย จากการที่ผู้เขียนศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งทางด้านกฎหมาย และขั้นตอน และระเบียบ วิธีการปฏิบัติเท่าที่มีอยู่แล้ว ผู้เขียนเห็นว่าระบบการบังคับคดีในเรื่องการยึดทรัพย์สินมีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ยังไม่เอื้ออำนวย หรือไม่เป็นไปโดยสมประโยชน์แก่การบังคับคดี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งอย่างแท้จริง ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขการบังคับคดีสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นกรณี ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ 1) ควรนำวิธีการชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาเท่าที่พอจะบังคับได้ มาใช้ในชั้นบังคับคดี โดยให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้ร้องขอต่อศาล ขอให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวหลังศาล

พิพากษา ก่อนที่จะออกหมายบังคับคดีได้ เพื่อเป็นการไม่ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่สุจริต จำหน่าย จ่ายโอน ทรัพย์สินของตนในช่วงระยะเวลาดังกล่าวได้

2) การค้นของเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา นั้น หากทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา อยู่ในครอบครองของผู้อื่นหรือบ้าน หรือสถานที่ใด ๆ ที่เป็นของผู้อื่น ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสารณยื่นคำร้องต่อศาล แสดงถึงเหตุอันควร เชื่อว่ามี ทรัพย์สิน บัญชี เอกสารหรือวัตถุอื่นใด อันเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือกิจการ ของลูกหนี้ตามคำ พิพากษา เพื่อขอให้ศาลออกหมายค้นสถานที่ของบุคคลอื่นได้ โดยให้ศาลได้สวน เพื่อกพิจารณาให้ ศาลออกหมายค้นสถานที่นั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการเข้าไปค้นและยึดทรัพย์เหล่านั้นได้

ในกรณีการค้นบ้านหรือสถานที่ใด ๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นหญิง และ หากจะต้องมีการค้นตัวของหญิงนั้น เพื่อกระทำการยึดทรัพย์ และหญิงนั้นทำการขัดขวางการบังคับ คดี เช่นนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดี ชอบที่จะร้องขอคำสั่งตำรวจที่เป็นผู้หญิง มาร่วมกระทำการค้น หญิงที่ทำการขัดขวางด้วย

3) การที่เจ้าพนักงานบังคับคดี จะดำเนินการบังคับคดี โดยยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 303 การยึดทรัพย์นั้น เจ้าพนักงานบังคับคดี ควรจะ

(1) ต้องกระทำการยึดโดยเร็ว เพื่อให้ได้ตัวทรัพย์มาโดยการเข้าไปตรึง ทรัพย์นั้น

(2) ควรต้องมีหลักฐานว่าได้ยึด ถือว่าการยึดทรัพย์นั้นสมบูรณ์แล้ว โดย การประทับตราหรือวิธีอื่นใด

(3) ควรป้องกันบุคคลภายนอกด้วย ไม่ให้มารับผลเสียหายของผลคดีนี้ ควรมีการป้องกันด้วยการประกาศให้บุคคลภายนอกรู้ว่า ทรัพย์สินนั้นได้ถูกทำการยึดแล้ว การป้องกันนั้นควรกระทำโดย

3.1 ประกาศให้รู้ถึงการยึดทรัพย์นั้นแล้ว ณ สถานที่ทรัพย์ตั้งอยู่หรือ

3.2 กำหนดสถานที่ใดสถานที่หนึ่งเป็นการเฉพาะ เพื่อให้มีการตรวจสอบถึงทรัพย์ที่ถูกยึด

4) กรณีการยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง

4.1 กรณีเป็นสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างที่มีทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น เรือ สัตว์ พาหนะ เป็นต้น เมื่อมีการยึดทรัพย์ดังกล่าวแล้ว ต้องมีการแจ้งการยึดทรัพย์ดังกล่าว ไปยังนายทะเบียนเอาไว้ด้วย

4.2 กรณีเป็นสังหาริมทรัพย์มีรูปร่าง มีทะเบียนการให้มิให้ใช้เช่น รถมอเตอร์ บิน เป็นต้น การยึดทรัพย์ประเภทนี้ จะต้องมีการนำทรัพย์ดังกล่าว มาเก็บรักษาไว้ หรือมอบให้ลูกหนี้ ตามคำพิพากษา หรือผู้อื่นครอบครองดูแล ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 303 เมื่อได้กระทำการดังนี้แล้ว ก็ถือว่าเป็นการยึดโดยสมบูรณ์ตามกฎหมาย นอกจากนี้จะต้องมีการปฏิบัตินอกเหนือไปจากนี้ คือ ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พุทธศักราช 2522 กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดี แจ้งการยึดไปยังนายทะเบียนด้วย ซึ่งการแจ้งดังกล่าวไม่ใช่องค์ประกอบของความสมบูรณ์ของการยึดทรัพย์ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี แต่เป็นเพื่อการแจ้งเพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอกเท่านั้น

5) กรณีปัญหาความล่าช้าของการบังคับคดี ในกรณีร้องจัดทรัพย์ ผู้เขียนเห็นว่า หากปรากฏภายหลังว่า ผู้กล่าวอ้างใช้สิทธิในการร้องจัดทรัพย์โดยไม่สุจริต ยื่นคำร้องขอเข้ามาเพื่อการประวิงคดี หากปรากฏแน่ชัด และโจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีคำขอโดยทำเป็นคำร้องศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กล่าวอ้างนั้น ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นตามจำนวนที่ศาลจะเห็นสมควรแก่โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ในกรณีเช่นนี้ หากผู้กล่าวอ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลมีอำนาจบังคับผู้กล่าวอ้างเสมือนหนึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

6) กรณีปัญหาอันเกิดจากการยึดทรัพย์เกินส่วน โดยให้มือองค์กร หรือสถาบันในการประเมินราคาทรัพย์ที่ยึด เพื่อไม่ให้เกิดมีการยึดทรัพย์ของลูกหนี้มากกว่ามูลหนี้ตามคำพิพากษา

7) ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ยึด หรือ อายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ก่อนมีการนำทรัพย์นั้นออกขายทอดตลาด ควรให้มีขั้นตอนของการไต่ถามถ้อยความสมควรใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีด้วย